

بسمه تعالی

کیفیت آموزش در مدارس از راه دور

آموزش از راه دور، یادگیری برنامه ریزی شده ای است که در آن معمولاً یادگیری و آموزش در محیط های جدا از هم صورت میگیرند. به همین دلیل آموزش از راه دور، به تکنولوژیهای ارتباطی و نهادی برای طراحی و برنامه ریزی آموزش نیازمند است. یادگیری از راه دور فقط بر روی نیازهای یادگیرنده برای رابطه با مدرس تمرکز می کند، درحالی که آموزش از راه دور باید شامل دو طرف ارتباط، یعنی مدرس و یادگیرنده باشد. آموزش از راه دور متفاوت از آموزش الکترونیکی است. در واقع آموزش الکترونیکی از زیرشاخه های آموزش از راه دور است که در آن ارتباط مدرس و یادگیرنده به تکنولوژی اینترنت محدود میشود. در آموزش از راه دور، ارتباط مدرس و یادگیرنده می تواند از طریق نامه نگاری، رادیو، تلویزیون، تلفن، ویدئو کنفرانس یا اینترنت و شبکه های اجتماعی باشد. آموزش از راه دور به عنوان یکی از روش های آموزشی چند سالی است که به نظام تعلیم و تربیت کشور ما نیز راه یافته تا بازماندگان از تحصیل را تحت پوشش قرار دهد.

آموزش از راه دور آموزشی غیرحضوری و نیمه حضوری براساس برنامه های مصوب وزارت آموزش و پرورش برای آموزش تمام یا بخشی از موضوعات درسی دوره متوسطه اول (راهنمایی سابق) و متوسطه دوم با تاکید بر فراگیری دروس از طریق دیداری، شنیداری و کاهش حضور در کلاس درس تعریف می شود این تعریف مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی است که در ششم آذرماه سال ۷۵ مصوب شده است. آموزش از راه دور در ایران دارای پیشینه ای است در سال ۱۳۵۶ آموزش از راه دور در نظام آموزش عالی و دانشگاه ابوریحان فعالیت خود را آغاز کرد تا اینکه در سال ۱۳۶۵ دانشگاه پیام نور به وجود آمد، **مساله آموزش از راه دور مورد توجه مسوولان آموزش و پرورش قرار گرفت و حرکت اولیه آن در سال ۱۳۷۵ آغاز شد**، در این رابطه شورای عالی انقلاب فرهنگی موسسه ای را به ثبت رساند که این موسسه تولید آموزش از راه دور را در آموزش و پرورش به عهده گرفت. زمینه اجرایی این مصوبه به سال ۱۳۸۳ می رسد، در این سال مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی تکمیل شد و عملاً از مهر ۱۳۸۳ اولین مراکز آموزش از راه دور که ۱۲۰ مرکز بود در کشور فعالیت خود را آغاز کرد. در آموزش از راه دور که امروزه به آن 'آموزش

دور' می گویند بُعد مسافت معنا ندارد در بیش از ۶۰ کشور جهان از این سیستم بهره گرفته می شود. در برخی کشورها به عنوان یک نظام آموزشی در کنار آموزش رسمی دیده می شود و در برخی کشورها به شکل یک روش آموزشی است در ایران نیز به عنوان یک روش آموزشی در کنار روش حضوری دیده می شود. اساساً رسالت آموزش از راه دور به عنوان یک نظام مکمل است به عنوان یک فرصت دوم آموزشی برای بازماندگان از تحصیل. طبق مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش بازماندگان از تحصیل به دو گروه تعریف می شوند یک سری دانش آموزان لازم التعلیمی که شرایط آموزش حضوری را دارند اما امکان و شرایط دسترسی به آموزش حضوری را ندارند مثل دانش آموزان در روستاهایی که بعد مسافت زیاد است و دوره متوسطه اول و دوم را در آن مناطق نداریم. محدوده فعالیت آموزش از راه دور در شرایط فعلی دوره متوسطه اول و دوم است و شامل دوره ابتدایی نمی شود. گروه اول دانش آموزان لازم التعلیم هستند دانش آموزانی که امکان دسترسی به شرایط آموزشی را ندارند که دسته بندی می شوند و گروه دوم دانش آموزانی که فرصت اول را از دست می دهند به این افراد بزرگسال می گوئیم به این معنا

که شرایط سنی روزانه را بنا به هر دلیل از دست داده اند و اکنون قصد دارند از این ظرفیت استفاده کنند. آموزش از راه دور وظیفه دارد این گروه از دانش آموزان را پوشش دهد. با مقایسه آموزش از راه دور در کشورهای دیگر در می‌یابیم که این نوع آموزش به دلایل زیادی به وجود آمده است از جمله در کشورهای آفریقایی به دلیل تنگناهای اقتصادی و نارسایی های مؤسسات آموزشی است و در جایی مثل استرالیا به دلیل گستردگی و پراکندگی کشور است، در برخی جاها به دلیل ناکافی بودن ظرفیت- های آموزش حضوری مثل چین و هندوستان است و در برخی کشورها آموزش را به عنوان یک آموزش مادام العمر تلقی می کنند مثل کشورهای اروپایی و آمریکایی. در کشور ما هم به دلیل وسعت زیاد به این آموزش نیاز داریم و طبیعتاً آموزش و پرورش هر چقدر هم تلاش کند باز در تامین منابع مشکل دارد و نکته دیگر اینکه اگر بخواهیم فلسفه آموزش از راه دور را داشته باشیم در مبانی دینی می توانیم آن را جستجو کنیم. **بنابراین به دلایل زیادی، آموزش از راه دور در مجموعه آموزش و پرورش یک ضرورت است از سال ۱۳۸۳ که این فعالیت شروع شده به تدریج مراحل را طی کرده است.** در سه زمان و شش دسته آموزش

از راه دور را تقسیم میکنیم: در گذشته و حال و آینده، در گذشته آموزش از راه دور دو مرحله را پشت سر گذاشته، یکی تاسیس و ایجاد و دوم توسعه. در بدو کار ۱۲۰ مرکز داشتیم که این مراکز آموزش از راه دور دو هزار مرکز توسعه پیدا کرد.

یک ابهام در سال های گذشته در ماموریت های آموزش از راه دور به وجود آمد و بعد مرحله دوم یک توقف به معنای کاهش فعالیت و یک شیب ملایم در فعالیت ها و مسایل مختلف داشتیم. آموزش از راه دور وقتی به وجود آمد یک سری زیرساخت های قانونی و شرایط اساسی لازم داشت که سال های اول به تدریج تکمیل شد، اکنون این مراکز تغییر نام داده و به آنها مدارس آموزش از راه دور گفته می شود چون تمام مولفه های یک مدرسه در این مراکز وجود دارد بنابراین طبق مصوبه شورای عالی اداری، مراکز به مدرسه تغییر نام پیدا کرد. در اوایل به تدریج میل به آموزش های نیمه حضوری و غیر حضوری شدت پیدا کرد و این مراکز افزایش یافت، تعداد مراکز باعث شد که آن نظارت و کنترل لازم اعمال نشود و این مساله باعث شد در شرایط حال ابهام به وجود آمد که آیا این تعداد مدرسه ضرورت دارد در کشور فعالیت کند یا خیر؟

این ابهام به عنوان یک بحث کارشناسی در دستور کار آموزش و پرورش قرار گرفت و دو اتفاق افتاد که روند کار را کاهش داد اول اینکه مصوبه ای در جلسه ۱۴۵ شورای عالی اداری گذشت که بر اساس آن موسسات آموزش از راه دور مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی به آموزش و پرورش انتقال داده شد، نکته دیگر این بود که مصوبات گذشته شورای عالی آموزش و پرورش محدوده فعالیت این مدارس را محدودتر کرد، یک گروه دانش آموزانی که می توانستند در این سیستم فعالیت کنند از این مجموعه حذف کرد و تعدادی از مراکز هم وقتی به تدریج دانش آموزان خود را از دست دادند، متوقف شدند. انتقال مدارس آموزش از راه دور به مدارس بازتاب های زیادی داشت از جمله اینکه چون این مدارس به صورت غیر دولتی اداره می شوند، وقتی با کاهش دانش آموز مواجه شدند عملاً فعالیت آنها متوقف شد.

۶ آذر سالروز تأسیس مدارس راه دور

مدرسه راه دور ابن سینا